

העם

המבוכה הגדולה

אנשיההמדינה

את השלום הזה

וכך הוא גם נראה.

מעולם לא היה הציבור הישראלי נבון כמו ערב יום-העצמאות ה-34 של מדינתו.

זהו יום-העצמאות הראשון אחרי שהשלום הישראלי—מצרי נכנס לי חוקפו המלא. אך במשך השבועות האחרונים נערך בניצוחה של המדינה שלה מחול-שדים, שבמרכזו עמדו שונאי-השלום ושונאי-הערבים.

מול תשפוכת השמאלץ הלאומני, שנשפך מכלי-התיקשות על ראשי הציבור (ראה להלן) היו דיברי-הש"לום עלובים, כמיצויות אנשים מלודדה, התוכנית-הטלוויזיה הישראלי-לית-מצרית נראתה משני הצדדים ככפויה וכמאולצת, כשאנשים מידקלמים דברי-פיסוס שהתרוקנו מכל תוכן ריגשי בעיקבות המאורעות האחרונים.

גם יש של מלל מתחסד אינו יכול לעמוד מול העדות המחוצת של חוסר-אמונה בשלום: החלטתם של מנחם בגין ואריאל שרון להרוס את העיר ימית עד היסוד (ראה הנודון). פאראדוקס אחר.

יכול היה להיות אחרת. יום-העצמאות ה-34 יכול היה להיות הניגוד גדולה לשלום. אחרי שורה ארוכה של טקסים מצריים—ישראליים עם מסירת חצי-ההאי. הפינוי יכול היה להיות אקט גדול של אמונה ותיק-וזה, ובמרכזו מפגש-צמרת של חוסני מובארק ומנחם בגין.

מדוע זה לא קרה? היו לכך סיבות עמוקות. רובצת תהום בין האשיות הלאומית של שני הצדדים, בין הפחדים התוקפניים של הישראליים והסבלנות ה-פאטאליסטית של המצרים, בין ה-מעשיות הישראליים המחפשות "עובד" דות בשטח" והמפעילה את הדחפור, ובין החוכמה העתיקה של המצרים, המתבטאת לאי-פעם בחוסר-מעש-ר-ביחס סביל לזמן.

היו אנשים אשר יכלו לקפוץ מעל לתהום הזאת, לתרגם את לשון העם האחד באוזני העם השני — החל בעזר וייצמן, שתפס אינטואיטיבית את האפשרויות האדירות הגלומות ביומנת אנוור אל-סאדאת, וכלה ב-אנשי-השלום הישראליים, שהקי-דישו עשרות שנים מחייהם לבניין גשרים עם המצרים ושאר הערבים. אך כל אלה נדחקו הצידה.

נוצר הפאראדוקס: אנשי-המיל-חמה בישראל, אנשים בעלי פסיכר-לוגיה לאומנית קיצונית ובוו עמוק לערבים, הם שעשו את השלום.

האיש המסמל את הפאראדוקס הזה הוא מנחם בגין. מתנגדי-הנסיגה שרפו את בוכתו בימית, ואילו הוא "הושיט להם יד" ודאג לכך שאיש מהם לא יועמד למישפט על התי-פרעותו המגונה. הוא ביצע את התחייבותו כלפי מצרים עד המי-לימטר האחרון — וביום הגשמת השלום איים עליהם בצורה מעליבה, בשידור אמריקאי, "לפעול במהירות נגדם" אם "תהיה הפרה". הוא הש-תדל להיות איש-השלום. אך אין הוא יודע, מטבע ברייתו, מה זה שלום.

בסוף השנה ה-34, הוא הדמות הטראגית של ישראל.

הפינוי

לעוזל השלום.

השיקר הטראומה

המלוויזיה, הרדיו

והעיתונות גוייסו כדי

לביים משבר לאומי

שלא היה ולא נברא.

המביצע נקרא "יונה אדומה".

השם הנכון היה: "שטיפת-מוח". מאז קום המדינה לא היה בה עוד מיבצע כה רציף וכולל של שטיפת-מוח, תוך שילוב כל אמצעי-התיקשות.

המטרה: לשכנע את הציבור ש-עוברת עליו טראומה נוראה, ממ-אירה, מכאיבה ורוויית-דמעות. איך נולד הבלוף. כאשר החל המביצע, היה הקהל אדיש למדי. הוא ידע כי הוחלט מזמן, על דעת הרוב העצום של הציבור, להחזיר את חצי-האי סיני לבעליו המצריים, תמורת שלום.

פה ושם חש הציבור צער מסויים, בייחוד על הנופים היפהפים של אופירה וחוף ים-סוף. אך המתנחלים עוררו בו רק ריגון. הוא ידע כי מתנחלים אלה לא השקיעו פרטה מכספם, ומעט מאוד עבודה עצמית, אך יצאו משם ברכוש עצום. הם גם ידעו כי "עוצרי הנסיגה" הם קומץ של קנאים מטורפים, מהם משוגעים שהתקבצו כאן מקצויות-הבל כדי ל-השתגע על עמי-ישראל.

ניתן היה להחזיר את סיני במיבצע פשוט, שכל סגן-מישנה יכול היה לבצעו. אילו נסגר החבל מזמן, ואילו נותקה אספקת החשמל, המים ושאר השרותים, לפני שהובאו לשם מ-פירי-החוק. אפשר היה להפוך את הפינוי להפגנה יפה ומכובדת של שלום, תוך התיידדות עם השכן הדרומי, שהפך עתה ידיד.

אך לא זאת היתה הכוונה של מנחם בגין, ובוודאי לא של אריאל שרון ורפאל איתן.

בגין רצה להוכיח לעולם כי החר-זרת סיני היתה כרוכה בטראומה נוראה, המונעת מראש כל מחשבה על החזרת שטחים נוספים. אריאל שרון רצה לרכוש את אהדתם של קנאי ארץ-ישראל השלמה, המהווים את קהיל-הבוחרים הטיבעי שלו ב-מאבק על ראשות-המשלה, ואילו הרמטכ"ל ואנשיו הם שותפים לדיעות של גוש-אמונים, ומעולם לא הסתירו זאת.

עוזרו של שרון. כך בוימה ההצגה הגדולה. היא האפילו על כל מיבצעי ססיל דה-מיל ושאר הבי-מאים של סרטי-הראווה ההוליוודיים הגדולים. קטעים מסויימים אף נראו כאילו נגזרו מסרטי-הויליבד ישנים על מילחמות ימיה-בניניים.

כל אנשי-התיקשות שסיקרו את האירועים — מילכד אותם שהיו שטופי-מוח בעצמם — ידעו את האמת. הם ראו את הפיבוק מקרוב. העיד על כך אחד העדים האוב-ייקטיביים, כתבה-הטלוויזיה יגאל גורן, בערב-ריאיונות גילה: "אנשי התנועה-לעצירת-הנסיגה אמרו לי

יום העצמאות ה-34

אנשי-התיקשות לבוא לשם, או רק לסוכנים מובהרים. אריק שרון, ש לא סמך על אנשי-התיקשות, ביקש להגביל את הסיקור לאנשי-הסדר, התלויים בו. אך בסופו של דבר נוכח לדעת שטעה: כל העיתונאים היו מוכנים לשרת אותו.

"קול חנוך ברמעות". השאלה הגדולה — והמהילה ביותר— היא: מדוע שיתפו אנשי-התיקשות פעור לה עם מיבצעי-ענק זה של בלוף ושטיפת-מוח?

אנשים שידעו את האמת הציפו את המדינה בדיווחי-כזב. ממקלטי הרדיו והטלוויזיה בקע זרם בלתי-פוסק של דברי-הבל על "הדמעות בעיני חיילים", "טראומה נוראה" (שלוש פעמים במישר אחד של רון בן-ישי), "קול חנוך", "מראות קשיים-מנשוא" ושאר דברים של שמאלץ מבחיל מתהתית החבית של עיתונות-שקר.

על המירקע הופיע קרביאיתנים, שבו כבשו חיילי-צה"ל את היעד המבוצר, כאילו הופעלו זרנוקים, אלות, צמיגים בוערים, אבנים, ומה עוד. היו אף יריות-באוויר. בתי-החולים בגדה המערבית וב-עזה מלאים באנשים שנפצעו מ- "יריות באוויר", ממהלומות של אלות, מידוי אבנים, מגאז מדמיע. בחבלי-ימית, בשבוע של קרבות נר-ראים, שמילאו את מירקע-הטלוויזיה בדראמה רוטטת, קרה נס משמיי: אף אחד לא היה זקוק אפילו לחובש.

אנשי הטלוויזיה והרדיו דיווחו בקול נרגש על הדראמה הנוראה המתחוללת לנגד עיניהם. העיתוי-נאים כתבו על כך מיליוני מילים, שנראו כאילו נכתבו ביד רועדת. בכל אלה לא היתה אף מילה אחת של אמת לאשורה.

מלך השמאלץ. יתכן כי אנשי-התיקשות פעלו בתוס-לב. היו שי-סמך על המטרה היא טובה: לשכנע את העולם שאכן שולם מחיר כבד עבור השלום. היו שכתבו מפני ש-עורכיהם דרשו זאת, והדבר עזר למכור עיתונים. היו שדיווחו סתם כך, כדי שיהיה מעניין. האחד ה-די-ביק את השני.

כולם יחד נתנו דוגמה מבהילה של תעמולה טוטאליטרית בחברה דמוקרטית — דוגמה המוכיחה כי אין צורך במיניסטרי-תעמולה, אלא

שתי-אלוף אורי בראון, עוזרו של שרון, סייע להם על כל צעד ושעל... האלוף חיים ארו אמר לי כל הכל היה מתוכנן ומסוכס מראש. היה הסכם עם המתבצרים על האנדרטה, בראשות צחי הנגבי. היו הסכמים עם אנשי התנועה-לעצירת-הנסיגה והיה הסכם לפינוי עם הרב אריאל, שבסופו של דבר הסתיים בחיבוקים ובנישוקים... אלמלא היה מגיע הרב כהנא, לא זו בלבד שאנשיו לא היו מתאבדים, אלא הם היו עושים את הכל כדי לרוץ אחרי כוחות צה"ל, שיצילו אותם... מי שנתן לאנשים לפלוש לבתים, חיבר אותם לרשת-החשמל הארצית ונתן להם אישורי-כניסה ויצאה, רצה בנוכחותם שם. הכל היה מסוברק: הקרבות של הגנות, ה"התאבדות" של אנשי-כהנא, הבאת המנהגי מארצות-הברית והסתו במסוק של צה"ל, הקרב על האנדרטה. היה רק ויכוח על קודרה אחת: אם להרוש לכל

כובת-בגין בימית לעשות שלום ולהעליב

נוסח יווף גבלס. כדי לשטות א-מחו של ציבור שלם. להפוך ל-לילה ולילה ליום.

התוצאה היתה כמבוקשת על-י-הבימאים: מאחרי מסך-העשן ש-הטראומה המפוברקת החליטו מנו-בגין ואריאל שרון לבצע את אש-רצו לעשות מלכתחילה: להשמ-את העיר ימית (ראה הנודון). כי-למנוע את הפיכתה לסמל הניס-הישראלי.

שאר התוצאות לא הושגו. הע-תונות אחרית בעולם נתנה א-את המאורעות ותגלה את האמו-איש לא יאמין כי אכן ממשלו-ישראל אינה מסוגלת עוד להחזי-שטחים תמורת שלום. אחרי שענ-הרגש המוויף יתנדפו, הישאר הז-פיזודה כולה בויכוחן הציבור כקו-מיה עלובה.

את סיגנונה קבע מלך-השמאל-מנחם בגין, כאשר שיבח את אלוף-הפיקוד, בעל הדמעות המוויפו-וקבע שמעולם לא הוטלה משימה כ-קשה על מפקד כלשהו בצה"ל ובכ-צבא אחר בעולם.

עיתונות

מיליון מלתי-פיניכה

לכאורה רשמה ועדת

העורכים פרק מפוא

בתודותיה. אך זהו

היה חלק בלבד

הכרזתו של שר-הביטחון, אריאל שרון, כי צה"ל יגביל את הסיקור העיתונאי בחבלי-ימית גרמה לכינוי דחוף של ועדת-העורכים של הע-תונים היומיים. מוסד זה, המשמ-בדרך-כלל כחות-מת-גומי של ה-שילטון — כל שילטון — היה הפע-נסער וגרש.

בדיון נוצרו קואליציות מזורות-חלק מן היונים חברו לכמה מהניצ-תומכי הממשלה הנוכחית, והתנגד-לפעולה תקיפה. הנימוק של היו-נים: יש לגלות התחשבות במניעי-חלק אחד מהיונים, המתנגדים בכ-תנאי להגבלת חופש-הביטוי, וכמ-המניעים הקיצוניים, שברוב המי-רים אינם יוצאים מעורם כדי לה-על חופש-העיתונות.

האחרונים ניצחו, לא במעט בגל-עמדתו הבלתי-מתפשרת של עור-מערוב, שמואל שניצר.

לא היתה זו הפעם הראשונה ש-ניצר נוקט בעמדה כזו. במהלך ה-שנתיים האחרונות הועלו בוועדת-העורכים ובמוסדות אחרים של הע-יתונאים הצעות למחות נגד פגיע-חופש-העיתונות. הצעות אלה כללו-תביעה להשאיר את עמוד הראשון-בעיתון לבן, ואף לשבות. שניצר-תמך תמיד בעמדות התקיפות, אך-עד עתה לא נעשה דבר. ההצעות-איטי מצד ועדת-העורכים.

יריביו של שניצר טוענים שהוא-תקיף במיוחד בזמן האחרון בעמ-דותיו נגד הממשלה, בגלל "התול-שחור" שעבר בינו ובין ראשי-המ-שלה, מנחם בגין.

מה חמור יותר, בציבור-העיתונאים עצמו היתה החלוקה-מסובכת לא פחות מכפי שהיתה ב-וועדת-העורכים. תומכי הממשלה-שבין העיתונאים זכו בהתקפ-ות-חמש מאות העיתונאים בישראל י-מיליון מלתי-פיניכת השילטון, אמרו עליהם. יש התובעים לחקו-מדוע, בשעה שכתבה-הטלוויזיה יגאל-גורן הושלך על-ידי עוצרי-הנסיגה-מימית, טרחה להבריח אל תוך-העיר את רון בן-ישי, שהכין עליהם-לבסוף כתבה אוהדת ביותר, ש-שירתה את מטרתיהם (ראה לעיל).

עיתונאים אחרים וועמים על כך-שוועדת-העורכים טרחה לחשוף את-שיניה בפעם הראשונה בפרשת-ימית, ולא בפרשה הקודמת, והח-מורה אף יותר, של סגירת כפרי-הדרוזים הנצורים בגולן לפני הע-יתונאים.